

Kritéria hodnocení písemné a ústní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury 2023

Organizace písemné zkoušky z českého jazyka

- Maturitní zkouška z předmětů Český jazyk a literatura je vykonávána formou písemné práce a ústní zkoušky.
- Při ústní zkoušce nelze v jednom dni losovat dvakrát stejné téma.
- Profilová část maturitní zkoušky je veřejná (s výjimkou jednání zkušební maturitní komise).
- Pokud se žák ke zkoušce nedostaví, svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do tří pracovních dnů od konání zkoušky. Pokud žák zkoušku z profilového předmětu nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.
- Jestliže žák po zahájení zkoušky od jejího konání odstoupí, posuzuje se, jako by byl z dané zkoušky hodnocen stupněm 5 – nedostatečný.
- Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého, myšlenkově uceleného, strukturovaného textu, ve kterém žák prokáže, že se umí vyjadřovat v souladu s jazykovými normami, funkčně nakládat s jazykovými prostředky a dokáže se orientovat v komunikační situaci nastolené v zadání písemné práce.
- Na vypracování práce je vymezeno 110 minut včetně výběru tématu. V případě žáků s uzpůsobenými potřebami je čas upraven podle doporučení pedagogicko – psychologické poradny.
- Žák si vybírá ze 4 tematicky různorodých zadání. Na volné listy si může zaznamenávat osnovu, koncept i poznámky, nebudou však předmětem hodnocení.
- Na výběru zadání určených k písemné zkoušce se podílí členové předmětové komise ČJL a schvaluje je ředitel školy.
- Při výběru zadání se přihlíží k funkčním stylům a slohovým postupům, které vycházejí ze ŠVP.
- Minimální počet slov v písemné práci je 250, horní hranice není stanovena.
- Zadání písemné práce je tvořeno názvem zadání, případně výchozím textem a způsobem zpracování zadání, tzn. vymezením slohového útvaru nebo vymezením komunikační situace.

- V případě zkoušky z českého jazyka a literatury tvoří hodnocení písemné práce 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení zkoušeného předmětu.
- Žáci mohou používat Pravidla českého pravopisu. Pokud nemají specifické vzdělávací potřeby, nebude jim umožněno psát písemnou práci na počítači.
- Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

Hodnocení písemné zkoušky z českého jazyka

- Text písemné práce se hodnotí v těchto oblastech: vytvoření textu podle zadaných kritérií, pravopis, funkční užití jazykových prostředků, syntaktická a kompoziční výstavba textu, myšlenková originalita a argumentační správnost, celková koheze a koherence textu.
- Minimální rozsah slohové práce je 250 slov (orientačně 25 – 30 řádků textu), horní hranice počtu slov není stanovena. Práce kratší než 200 slov je hodnocena 0 body. Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka.
- V případě, kdy je slohová práce v dílčích kritériích 1A nebo 1B hodnocena 0 body, podle dalších kritérií se už nehodnotí a výsledný počet bodů za slohovou práci je roven 0.
- Hranice úspěšnosti je 12 bodů.
- Žáci s PUP SPUO-1 a 2: hodnocení proběhne stejně jako u intaktních žáků a budou hodnotitelem respektovány informace a doporučení z PPP.

BODY	ZNÁMKA
30-27	1
26-22	2
21-17	3
16-12	4
11-0	5

Bodová škála k hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury

	0	1	2	3	4	5
1A	• Text se nevztahuje k zadanému tématu.	• Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováno povrchně.	• Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé textové pasáže povrchní.	• Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.	• Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.	• Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
1B	• Text prokazatelně nevysazuje charakteristiky zadaného útvary a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.	• Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvary.	• Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvary.	• Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvary.	• Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvary.	• Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvary.
2A	• Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb) ¹ . • Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb). • Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-7 chyb). • Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují místy (4-5 chyb). • Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). • Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). • Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.
2B	• Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. • V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. • Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.	• Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. • V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. • Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	• Slovní zásoba je spíše chudá. • V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. • Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.	• Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. • V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. • Volba slov a slovních spojení v zásadě narušuje porozumění textu.	• Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanitě lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. • V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volen vzhledem k označované skutečnosti. • Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	• Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanitě lexikální prostředky jsou plně funkční. • V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. • Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.
3A	• Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. • Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve vysoké míře. • Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena. • Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve větší míře. • Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Výstavba větných celků je spíše jednoduchá, nebo přetížena. • Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují občas. • Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. • Místy se objevují nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby. • Nedostatky mají místy vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. • Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují jen ojediněle. • Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. • Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu nevyskytují. • Čtenářský komfort adresáta není narušován.
3B	• Text je nesoudržný a chaotický. • Členění textu je nelogické. • Text je argumentačně nezvládnutý. • Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec.	• Kompozice textu je nepřehledná. • V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. • Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval.	• Kompozice textu je spíše nahodilá. • V členění textu se často vyskytují nedostatky. • Argumentace je občas nesrozumitelná. • Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Kompozice textu je v zásadě vyvážená. • Text je až na malé nedostatky vhodné členěn a logicky uspořádán. • Argumentace je v zásadě srozumitelná. • Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. • Text je vhodné členěn a logicky uspořádán. • Argumentace je srozumitelná. • Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	• Kompozice textu je precizní. • Text je vhodné členěn a logicky uspořádán. • Argumentace je velmi vyspělá. • Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

Organizace ústní zkoušky z českého jazyka

- Při ústní zkoušce žák prokazuje své komunikační dovednosti, dále schopnost analýzy a interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím znalostí a dovedností získaných v průběhu studia.
- Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu. Žák si losuje jednu z 20 otázek, které odpovídají 20 knihám v Seznamu literárních děl. Tituly si žák vybírá ze školního Kánonu literárních děl uvedeného na webu školy.
- Zkouška trvá 15 minut, předchází jí 20minutová příprava.
- Seznam sestavený na základě zadaných kritérií odevzdá žák vyučujícímu do konce března.

V případě podzimního termínu zkoušky do konce června. Seznam bude opatřen datem odevzdání a vlastnoručním podpisem žáka.

- Struktura zkoušky se skládá z analýzy a interpretace uměleckého textu, charakteristiky literárněhistorického kontextu a analýzy neuměleckého textu. Hodnocen je také žákův jazykový projev v souladu s normami spisovného jazyka.
- Pracovní list odpovídá vylosovanému titulu. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu – dílo, které již bylo vylosováno, je pro daný maturitní den vyřazeno.
- V případě zkoušky z českého jazyka a literatury tvoří hodnocení ústní zkoušky 60 % a hodnocení písemné práce 40 % celkového hodnocení zkoušeného předmětu.

Hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka

Kritérium	Dílčí část	Ověřované znalosti a dovednosti	Maximální počet bodů
Charakteristika uměleckého textu	Analýza uměleckého textu	I. Část: zasad' výňatek do kontextu díla popiš situaci zachycenou ve výňatku popiš čas a prostor, ve kterém se dílo odehrává na základě četby stručně charakterizuj celé dílo charakterizuj kompoziční výstavbu urči literární žánr díla	za každou část 4 body celkem tedy 12 bodů
		II. Část: charakterizuj vypravěčský / lyrický subjekt charakterizuj postavy charakterizuj vyprávěcí způsoby charakterizuj typy promluv charakterizuj výstavbu verše	
		III. Část: charakterizuj jazykové prostředky použité ve výňatku a jejich funkci charakterizuj figury a tropy a jejich funkci ve výňatku	

	Literárně historický kontext	zasad' dílo do kontextu autorovy tvorby charakterizuj literární/obecně kulturní kontext (doba, směr, další autoři)	celkem 4 body
Charakteristika neuměleckého textu	Analýza neuměleckého textu	I. Část: popiš souvislost mezi výňatky vysvětli hlavní myšlenku textu Urči, za jakým účelem text vznikl roziš podstatné a nepodstatné informace charakterizuj komunikační situace (např.: účel, adresát)	za každou část 4 body celkem tedy 8 bodů
		II. Část: urči funkční styl urči slohový postup urči slohový útvar charakterizuj kompoziční výstavbu výňatku charakterizuj jazykové prostředky a jejich funkci ve výňatku	
		výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury	za celou zkoušku maximálně 4 body
Maximální počet bodů za celkovou zkoušku			28 bodů

- Klasifikaci žáka navrhuje zkušební komisi zkoušející s přisedícím, a to na základě kritérií hodnocení.
- Hranice úspěšnosti je 13 bodů.
- Bodové hodnocení:

BODY	ZNÁMKA
28-25	1
24-21	2
20-17	3
16-13	4
12-0	5

Bodová škála k hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. •Analýza textu je nedostatečná. •Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. •Analýza textu je dostatečná. •Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se občas objevují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná občas. •Analýza textu je dobrá. •Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. •Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. •Analýza textu je velmi dobrá. •Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. •Pomoc zkoušejícího není nutná. •Analýza textu je výborná. •Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se občas objevují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná občas. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. •Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. •Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není plynulý, v jeho strukturační se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. nebo •Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. •Argumentace je nedostatečná. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není plynulý, v jeho strukturační se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Argumentace je dostatečná. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není občas plynulý, v jeho strukturační se občas vyskytují nedostatky. •Argumentace je dobrá. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. •Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. •Argumentace je velmi dobrá. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. •Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. •Argumentace je výborná.